

WETO

ALGEMENE STUDENTEN RAAD

Weekblad. Jaargang 11, '84-'85.
Nr. 23 (bijlage), dd. 14 maart 1985.

Verantw. Uitg.: Paul Bijmens
's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.
Tel. 016/22.44.38.

EN VERDER...

Nukespeak	2
SP en het dubbelbesluit	2
Hebben onderhandelingen zin? ...	3
Redactioneel	3
Waarom de vredesbeweging tegen de raketten is?	4
CVP-kongres van februari	4

Veto is het Leuvense studentenblad, dat wekelijks verschijnt. De ekstra-katern, die u momenteel in handen heeft, is een bijlage bij het 23ste nummer en is geheel gewijd aan de rakettenkwestie. Zoals u hopelijk zal merken is dit niet de zoveelste publikatie in de rij, dat een reeds gekende kost terug opwarmt. Een paar artikels zijn nogal stevig gekruide en wij kunnen ons best inbeelden dat sommige mensen wel eens verteringsproblemen zouden kunnen hebben. Als dit nieuwe recept u bevalt of niet, u mag altijd uw mening laten horen — tot de bom valt, natuurlijk!

Weerbare vredesgedachte als antwoord op de kernbewapening

Een gesprek met dokter Jef De Loof boeit: door een consequente holistische benadering plaatst hij het vredesvraagstuk in een ruime context, terwijl hij daarnaast de diepgang van wetenschappelijk onderzoek ter harte neemt. Een zelfde breeddenkendheid vertaalt zich in zijn engagement. Als voorzitter van de Medische Werkgroep tegen Atoomwapens inspireert hij tevens de werkgroep Etics tegen Atoomwapens en het vredeshuis in Aalst.

Veto: Hoe is de MWTA (Medische Werkgroep tegen Atoomwapens) ontstaan, en met welke motivatie?

De Loof: «Op een zeker ogenblik in 1981 is in "The Lancet" (een bekend internationaal medisch tijdschrift) een artikel verschenen waarin gezegd werd dat bepaalde dingen zo evolueren dat ze een zware epidemie zouden kunnen veroorzaken, en waarin duidelijk gezezen werd op de verantwoordelijkheid van artsen. Zij zouden daar iets aan moeten doen: de mensen informeren over de ernst van de zaak, als een belangrijke plicht van algemene preventie. En daarna verscheen er een oproep van de IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) om in alle landen verenigingen van artsen op te richten die zich tot doel stelden informatie te geven over de gevolgen van een kernoorlog. In Vlaanderen zijn we eigenlijk begonnen als een klein groepje dat zich vooral bezighield met het geven van spreekbeurten. Maar het

laatste jaar is de vereniging beter gestructureerd met mensen die zich er full-time mee bezighouden.»

Veiligheidsgordels

Veto: In Leuven is er onder de studenten een discussie of medici wel een speciale autoriteit bezitten om over deze problematiek te praten.

De Loof: «Wie zou er wél met een speciale autoriteit kunnen over praten? Het zijn toch niet de politici, die van heel de werking van kernwapens absoluut niets weten. Soms begrijpen ze zelfs het politiek probleem niet. Het zijn ook niet de militairen. Als men met de militairen discussieert over deze wapens, als men leest wat men hen hierover wijsmaakt in hun opleiding, dan zeggen we heel duidelijk: wij weten heel wat meer over deze wapens. Wat een brandwonde is, een straling, dat weten we zeer goed. We kunnen ons gemakkelijker op de hoogte brengen van de technische kant van de zaak. En zelfs van de politieke kant van de zaak, denk ik dat wij als medici meer mogelijkheden hebben om ons hiervan op de hoogte te brengen. En niet alleen de mogelijkheid, maar ook de plicht. En niet alleen de medici, maar alle gezondheidswerkers hebben deze plicht. Als gezondheidswerker moet je de gezondheidsproblematiek in haar geheel zien: niet alleen het zieke individu telt mee, het is ook een maatschappelijk probleem. Als je weet dat veiligheidsgordels in een auto levens sparen, dan moet je daar iets over zeggen. Wel, dan moeten wij ook zeker iets zeggen over kernwapens. Dit is niet een kwestie van ziek en gezond zijn, maar ook een kwestie van leven en dood.»

(vervolg op p. 2)

«De huidige regeerders proberen gelijk te krijgen door te zeggen: wij moeten het doen, want we hebben ons ertoe verbonden. Dat verbinden is telkens op een zeer sluitse manier gebeurd, door een paar mensen, terwijl de anderen niet geïnteresseerd waren.»

(foto Veto)

De afschrikkingspolitiek: hoe onveiliger, hoe veiliger?

De afschrikkingsstrategie is de pure logika van de onlogika, volgens *William van Belle* en *Paul Claes*. In het kader van de cursus *Pragmatiek* voor de Germanisten aan de KUL bestudeerden zij aan de hand van een semiotische analyse het gevoerde defensiebeleid. Volgend artikel wil op een beknopte wijze hun voornaamste vaststellingen, welke ik uit hun kursustekst lichte, weergeven.

Aangezien het momenteel nog steeds onmogelijk is om de eigen bevolking te beschermen tegen een nucleaire aanval, wil de NAVO een dergelijke aanval voorkomen door te streven naar een militaire stabiliteit, die gebaseerd is op wederzijdse terreur. Deze afschrikkingspolitiek dreigt dus met een verzekerde wederzijdse vernietiging. Volgens de officiële NAVO-doktrine is dit afschrikkingsbeleid niet in tegenpraak met het gestelde doel van ontspanning tussen de twee grootmachten.

Alzo wordt zelfs de paradoxale stelling verdedigd, dat de onderhandelingen over wapenvermindering bevorderd kunnen worden door het opdrijven van de bewapening! De geloofwaardigheid van de afschrikkingspolitiek staat of valt met de geloofwaardigheid van de *mogelijkheid* om bij de tegenstander onaanvaardbare verliezen toe te brengen en bovendien bij de *wil* om dit ook te doen, mocht het zover komen. Volgens sommigen verzwakt de vredesbeweging de

geloofwaardigheid van die *wil* tot 'gepast antwoord' door te pleiten voor een — desnoods éénzijdige — nucleaire ontwapening. De geloofwaardigheid, waar het dus allemaal om draait, wordt geïnterpreteerd als een waarschijnlijkheid. Je tegenstander doen geloven dat je kernwapens zult gebruiken, als het nodig mocht blijken; maar tegelijkertijd toch in je achterhoofd houden dat dit toch nooit zal gebeuren. Dit maakt de dreiging tot een zich voordoen als, een *schijn*.

Anderzijds betekent geloofwaardig zijn in deze logika dat je de waarschijnlijkheid, dat kernwapens gebruikt zullen worden opdrijft, op straffe van niet overtuigend over te komen... Dit maakt de dreiging dus echt, een *zijn*.

Deze tegengesteldheid tussen *schijn* en *zijn* is onoplosbaar en stelt de gehele logika op losse schroeven. De verdedigers ervan blijken dit niet in te zien en gaan verder krankzinnige gevolgtrekkingen te maken uit deze onduidelijke premissen. De dynamiek in deze logika van de onlogika is dat je de veiligheid doet toenemen als je de onveiligheid opdoeft. Deze fatale redering leidt tot een spiraal van afschrikkend die er als volgt uitziet:

- Afschrikking werkt alleen als ze geloofwaardig is.
- Aangezien geloofwaardigheid een gradueel gegeven is (in deze optie) kan zij worden opgedreven door de afschrikking op te voeren.
- De afschrikking vergroot door het aantal en het raffinement van de kernwapens op te drijven.
- Geloofwaardigheid is een kwestie van waarschijnlijkheid.
- Dus kan de geloofwaardigheid

worden opgedreven door de waarschijnlijkheid van het gebruik van atoomwapens op te drijven (kleinere, handelbare wapens, kortere vluchtijd naar het doel, enz.).

— De afschrikking wordt groter naarmate wij minder voorwaarden verbinden aan het gebruik ervan (b.v. geen belofte om niet als eerste kernwapens aan te wenden).

— Dus hoe onveiliger, hoe veiliger!

Onderhandelingen?

Praten, onderhandelen dus, lijkt de enige oplossing om uit die fatale cirkel te raken. Dat wordt in NAVO-betogen trouwens ook gesteld. Maar het onrustwekkende is dat die dialogen niet buiten de afschrikkingsstrategie gebracht worden, maar er eenvoudig deel van uitmaken. Het gekende motto is: 'Met de Russen dialogeren, maar ze tegelijkertijd afschrikken'. Om de bewapeningsspiraal te verbreken zou wederzijds vertrouwen nodig zijn, maar de afschrikking is nu net op fundamenteel vertrouwen gebaseerd. Een echte dialoog zou eigenlijk de afschrikkingspolitiek zelf tot onderwerp moeten hebben.

Tot hier de redering van Claes en van Belle. Doch, heel die afschrikkingspolitiek wordt tegenwoordig door Reagans 'star wars-programma' op de helling gezet. Want als die wederzijdse vernietiging onmogelijk wordt gemaakt door een soort van beschermende paraplu in slechts één kamp, dan kan er geen sprake meer zijn van een 'evenwicht in de terreur'. Het probleem wordt er alleen maar gecompliceerder door.

Pascal Lefèvre

Voor een kop koffie

Juist! Voor de smullers een ijsroom en een kop koffie met slagroom. Voor de makrobiotiekers een vegetarische pizza en een passievruchten-thee. Vanaf nu vind je dat niet enkel meer in enkele plaatsjes in Leuven. Florennade: een koffiehuis, maar niet zomaar een koffiehuis. Florennade is tevens een actiehuis, of noem het een vredeshuis als tegenwoordig op de intussen wel gekende militaire basis.

Je kan er terecht voor een antimilitaristische kop koffie en een babbel. Je kan ook terecht op het sekretariaat van de Florennade, die als draaischijf zal fungeren voor acties in en rond Florennes. Je kan er zelfs goedkoop eten en overmachten. Reservatie is overbodig. Het huis is immers open 7 dagen op 7, 24 uur op 24. Het koffiehuis sluit op woensdag en donderdag.

Wat acties betreft: we maken een duidelijk onderscheid tussen acties georganiseerd en goedgekeurd door de franse groep van Florennade enerzijds, en acties georganiseerd door andere groepen of individuen gebruikmakende van de infrastructuur van het huis.

Zo zal de Florennade elke laatste zondag van de maand een wandeling maken rond de basis, eventueel gekombineerd met een prikactie. Daarnaast is iedereen vrij om autonoom acties te voeren en gebruik te maken van het huis, op voorwaarde dat de acties gewelddoos gevoerd worden.

Rest er nog één ding: een kijkje komen nemen.

Florennade
Route Charlemagne 20
5526 Florennes (Rosée)
082/ 68 88 62

De aktiebasis verwacht je...

Ekstra-Veto over

Interview met dr. De Loof

(vervolg van p. 1)

Veto: *Als je je als gezondheidswerker groepeerd in een dergelijke vereniging, hoe voorkom je dan isolement ten opzichte van andere beroepscategorieën die ook over dezelfde problematiek nadenken?*

De Loof: «Van in het begin hebben we geprobeerd contacten te leggen met fysici, met biologen, ook met politici en militairen, omdat we weten dat het probleem van wapeniging in het algemeen, en van kernwapeniging, vele verschillende facetten heeft. Deze multidisciplinariteit, die zich uit op de internationale congressen, is dan misschien het verschil met diegenen die het probleem vanuit een zeer nauwe hoek bekijken. En ik noem hier dan vooral de politici en de militairen: militairen bekijken de kernwapens uitsluitend vanuit de strategische kant, en de politici vanuit de politieke kant. Denken we maar aan wat generaal Bastian zei: "Een soldaat bekijkt de wereld vanuit de loep van een kanon." Deze houding vinden wij totaal beperkend.»

Veto: *Hoe zit het met jullie verhouding tot VAKA?*

De Loof: «Er is een verschil in de manier waarop wij de problematiek bekijken, en die van VAKA. Wij beginnen met de zaak zoveel mogelijk te ontleden. De meeste vredesgroepen echter vertrekken vanuit een bepaalde visie, en gaan van daaruit tot actie, of trachten deze visie te verdedigen.»

Veto: *Hebben jullie een zekere invloed op de globaliteit van de artsen, is er van onder veel steun naar boven toe?*

De Loof: «De artsen en de gezondheidswerkers die over die zaak willen nadenken en praten, die gaan meestal onze richting uit. Maar er zijn een heleboel mensen die gewoon niet willen meeparten, die vertrekken vanuit een vast standpunt en geblokkeerd zijn daarin. Op dit ogenblik hebben we een 1400 artsen (d.i. 10% van alle artsen) als lid in het Vlaamse land, en een 200-tal andere gezondheidswerkers. Voor een beroepsgroep die tenslotte toch niet kan beschuldigd worden van progressiviteit, of van met de maatschappij bezig te zijn, betekent dat aantal heel wat.»

(Partij)politiek?

Veto: *De vredesbeweging wil men nogal eens in een bepaald politiek straatje duwen. Hoe kan u vermijden dat uw werking met een bepaalde politiek, zelfs partijpolitiek, zou geïdentificeerd worden?*

De Loof: «Als men een standpunt inneemt over om het even welk maatschappelijk probleem, dan is er altijd een risico bij dat men je in een politieke hoek duwt. Dat is iets wat we absoluut willen proberen te vermijden. En ik ga je een voorbeeld geven: de laatste gemeenteraadsverkiezingen zijn vier verschillende partijen me komen vragen om op de lijst te staan, wat ik natuurlijk geweigerd heb. Wij onthouden ons totaal van partijpolitiek, wat niet wil zeggen dat hetgeen we zeggen geen partijpolitieke gevolgen heeft. Maar dat is dan aan de partij zelf gelegen. Zo hebben we aan Frank Swaelen over het standpunt van de CVP voor uitsluitend van eind vorig jaar gezegd: goed, doe zo voort, maar je zal nog veel moed nodig hebben om voort te doen. Als onlangs hun standpunt nu veranderd is, dan gaan wij anders spreken.»

Veto: *Kunnen de doelstellingen van uw vereniging uitgebreid worden?*

De Loof: «Als nu morgen die kernwapens uit de wereld verdwijnen, dan blijven we nog met hetzelfde probleem. Naast de chemische en biologische oorlogsvoering, heb je vooral de ontwikkeling van de conventionele wapens op dit ogenblik. Kijk maar naar die fragmentatiebommen, waarvan tennisbalgrote fragmenten uitspaten tot op een kilometer ver. Zo'n

fragmentatiebom vernietigt dus mensen en laat gebouwen staan, net zoals de neutronbom waartegen zoveel protest rees. Recent wilden men dan nog de metalen scherven laten vervangen door plasticen, omdat metalen scherven nog zichtbaar waren op radiografie zodat de slachtoffers nog te reddend waren. De techniek is zover gevorderd, de wapens zijn zo geraffineerd geworden dat het wapen als mensvernietigend middel aan banden gelegd moet worden. Dus moeten we ook iets zeggen over de gewone wapeniging.»

«En neem nu een stad zoals Antwerpen: zelfs een conventioneel bombardement op een industriestad zoals hier in West-Europa is iets afschuwelijks. Door de branden en toxische gassen uit plastic zit dit veel erger zijn dan Dresden. Alles hangt danig aan mekaar. Hoe komt het dat de wapenwedloop altijd voortgaat? Wel, omdat zoveel mensen te werkgesteld zijn in de

«Een soldaat bekijkt de wereld vanuit de loep van een kanon, zegt generaal Bastian.»

wapenindustrie. Geef die een ander werk, een werk dat vruchtbaar is en dat weer nieuw werk zal geven. Je moet het probleem dus vanuit zijn geheel bekijken: even zoveel vanuit de vredesopvoeding, als vanuit de internationale politiek, de onderhandeling, de wapenwedloop, ... Maar de kernwapeniging is het kulminerend punt dat ons doen nadenken heeft, dat ook het meest urgente is, maar waardoor we nu over de hele problematiek beginnen na te denken.»

Veto: *U liet zich al onvallen dat de huidige informatie weinig vandoen heeft met vrede. Wat denkt u van de informatie verspreid over de burgerbescherming?*

De Loof: «De burgerbescherming, dat zijn mensen die hun best doen. Maar als er eens iets serieus gebeurt, dan staan ze daar zonder eigenlijk veel te kunnen helpen. Net zoals in Hiroshima en Nagasaki zal de burgerbescherming enkel de lichtgewonden kunnen evakueren die zich in de omtrek van de explosie bevonden. Als je juist naast een slachtoffer ligt, dan kan je misschien nog troosten.

Maar meer ook niet. In de verspreide informatie tracht men alles te minimaliseren. Als de kernoorlog toch in Europa uitbreekt, dan zal dit een totale kernoorlog zijn. Zo kan ik me moeilijk voorstellen dat de Sovjet-Unie hier 3 à 4 kruisraketten laat staan. De overblijvende raketten worden immers in dat geval teruggeschoten.»

Negatief vredesbegrip

Veto: *De informatie die op dit ogenblik verspreid wordt — en dan vooral het gevoel, het mekaar tegenspreken — heeft bij een deel van de bevolking geleid tot een zeker fatalisme in de zin van: als de politici dit willen, dan komen ze er toch. Hoe staat u daar tegenover?*

De Loof: «Wel, ik moet zeggen dat ik juist tot het omgekeerde besluit kom. Als je ziet hoe op dit ogenblik bepaalde politieke partijen zich in alle bochten wringen, om dat probleem van die raketten enkel nog maar op te lossen, zonder daar echt serieuze politieke gevolgen van te ondergaan. Dan weet je onmiddellijk dat de acties van de vredesbeweging heel wat impact hebben op hen. Ook de militairen merken nu dat allerlei mensen tegen de kernraketten zijn, niet alleen een klein groepje gauchisten en marginalen zoals ze vroeger wel eens dachten.»

Veto: *Men zegt dat de kracht van de vrede in het Westen erin bestaat dat we één hecht NAVO-blok hebben. Ondergraaft de vredesbeweging de NAVO dan niet?*

De Loof: «Het gaat er ons niet om standpunten over de NAVO. Ik denk dat de meesten in ons land wel vinden dat je vriendschapsbetrekkingen moet hebben en een stuk verdedigingsmogelijkheid van de Westerse landen. Maar als je vrienden hebt, dan vind ik het normaal dat je met die vrienden samenwerkt, en een samenwerking betekent van weerskanten. Dat betekent niet het opleggen van één machtig land aan de andere landen van wat zij moeten doen, zonder enige tegenpraak te dulden. We zien ook bij andere landen, zoals Denemarken, dat het heel goed mogelijk is om toch nog in de NAVO te blijven, en intussen te zeggen kijk, over dat bepaalde punt zijn wij niet akkoord.»

Veto: *Is het grote probleem van de NAVO en het Warschau-pakt niet dat men een*

zeer negatief vredesbegrip hanteert?

De Loof: «Ja, dat is zeker. De blokken dienen om tegen mekaar op te boksen. En ik meen dat de enige mogelijkheid om de kansen op een oorlog te verminderen erin ligt door meer contact te zoeken met de anderen, zowel economisch, als gewoon tussen mensen: groepen gaan met elkaar praten, artsen die met artsen praten.»

Veto: *De IPPNW (International Physicians for the Prevention of Nuclear War) vinden contacten dus ook belangrijk.*

De Loof: «In IPPNW ontmoeten de verschillende verenigingen van artsen die in verschillende landen opgericht

«De laatste gemeenteraadsverkiezingen zijn vier verschillende partijen me komen vragen op de lijst te staan.»

zijn, soms ook van andere gezondheidswerkers, elkaar. Wat voor ons belang heeft, is dat het mensen zijn die als eerste bekommernis hebben de vrede, het niet gebruiken van kernwapens, en het ombuigen van de kernwapenwedloop.»

Veto: *De Unesco heeft de IPPNW vorig jaar haar vredesprijs toegekend, heeft dat enige betekenis voor de organisatie?*

De Loof: «Voor de organisatie is dat een erkenning van haar werking. En omdat het van de Unesco komt, is het ook een erkenning van een zekere objectiviteit in die werking.»

Vredesapostelen

Veto: *Denkt u ook dat er zeker impact van uit gaat?*

De Loof: «We moeten de zaken goed onder ogen durven nemen. De media hebben deze toekenning zo veel mogelijk verzwegen in het Westen. Hoe het in het Oosten zit, weet ik niet. Maar in ieder geval weten we dat dit met moeite vernoemd is geweest: enkel één krant en éénmaal op radio-aktueel. In het Westen hebben wij hier de indruk dat we alle informatie kunnen krijgen die we maar wensen kunnen, en dat men in het Oostblok geen informatie geeft. Het tweede is niet helemaal waar: er zijn heel wat mensen die heel wat meer informatie krijgen dan anderen, de gewone bevolking krijgt veel minder informatie, en sterk gerichte informatie.»

«Naarmate we als artsen meer inzicht krijgen in de zaak, hebben we gezien dat er ons echter ook zoveel voor-

gelogen wordt, ook van officiële zijde. En Tindemans zegt nu zelfs dat de officiële berichtgeving zou moeten toenemen. We weten echter nu heel goed dat al wat op dit ogenblik gebeurt, dat dit niets te zien heeft met onze veiligheid. 't Is te zeggen: die heeft wel iets te zien met onze veiligheid, maar dan in de tegenovergestelde richting: we kunnen ons niet beter verdedigen; we lopen niet minder kans op oorlog, of om vernietigd te worden. Integendeel, het risico neemt iedere dag toe. Zo kan je zeggen dat we op een wetenschappelijke manier vier desapostelen geworden zijn. En die vredesidee gaat verder dan de kernraketten alleen: er moet een mentaal teitsverandering komen waarbij w kritisch leren bekijken wat men ons van overheidswege brengt. Het gaat hem dus om een weerbare vredesgedachte.»

Veto: *Uiteindelijk komen we bij waar schijnlijk het belangrijkste punt: name lijk de vredesopvoeding. Wat denken d gezondheidswerkers, lid van de MWTA daa roud te doen? Ik denk bijvoorbeeld aan wachtkamerposters ophangen?*

De Loof: «Ja, dit is één mogelijkheid. Wij kunnen ook met patiënten praten. We kunnen in bepaalde situaties in ontkontakt met de patiënt bepaald thema's naar voor brengen: agressie opvoeding, echt contact met de anderen.»

«Men probeert nooit een konflikt da uit de hand gelopen is, op te lossen door eens na te gaan wat er juist gebeurd is, door er de wortels van op te zoeken. Ook aan de programma's in de scholen scheelt er iets, zoals de vaderlandse geschiedenis bijvoorbeeld. Het is altijd in winnaar-verliezer termen gezet, en het is de facto zelf onjuist! In het ene land schrijft men d geschiedenis; dat is, en in het andere land anders; daar leert men de kinderen de eerste leugens. Als men eens ope anders; daar leert men de kinderen d eerste leugens. Als men eens ope oorlogen begon te schrijven niet in termen van winnaars-verliezers, maar over de ellende die die oorlog heel teweeg gebracht, hoe de bevolking leefde, hoe erg het was ... Als men n eens niet meer sprak over helden, en roekelezen die toevallig zo genoemd worden. Onze klassieke opvoeding, d Grieks-Latijnse, is het slechtste voor beeld op dat gebied. De helder verering, de mythische sagen en al di zaken: onmenselijk!»

Yon Fleeracker
Toon Boo

Maakt straffe Tobback alleen veel rook?

Als je dit leest, is waarschijnlijk het nieuwe IPIS-dossier al verschenen. Daarin wordt nagetrokken hoe de standpunten van de verschillende partijen en politici inzake het raketten debat de voorbije jaren geëvolueerd zijn. Binnenkort hoort u daar in Veto meer over; doch, ongeduldig als we zijn, doken we zelf in de archieven. Ons oog viel op een artikelje uit De Morgen, dat de stemming in de socialistische partij omtrent het NAVO-dubbelbesluit uit de doeken wordt gedaan (*). Beste jongens en meisjes, spits de oortjes!

Als je heden ten dage de Vlaamse socialisten hoort over de kernraketten, dan wekt het toch wel enige verbijtering op dat zij destijds instemden met het dubbelbesluit. Net zoals praktisch alle politici hebben zij geluk dat het geheugen van de gemiddelde Vlaming

nogal eens wil lekken. Als geheugensteunje dit lange citaat uit De Morgen: "TEGEN het regeringskompromis stemden (zoals gemeld) Louis Tobback, Louis Van Velthoven, Lydia De Pauw, Luk Vandenberghe, Jeanne Adriaenssens, Freddy Willockx en de vertegenwoordiger van de Jongstalisten. VOOR stemden Bernard Van Hoeylandt, Hugo Adriaenssens, Jan Leclercq, Frank Van Acker, Roger De Wulf, Willy Claes, Marc Galle, Jef Ramaeckers, Jos Van Elewijck, Joz. Wijninckx, Rik Bobijns, Rik Boel, Louis Major, Piet Vermeynen en Oscar Debonne. Deze laatste verklaarde achteraf wel dat hij "bedroefd" was en de draagwijze van de stemming niet duidelijk begrepen had. ONTHOUDINGEN: Karel Van Miert, Willy Calewaert, Gerrit Krevelt. Afwezige waren Willy Verminnen, die zijn Europees mandaat in Straatsburg waarnaam, en minister van State Jos Van Eynde. In de rand meldde de eveneens afwezige Wim Geldolf telefonisch aan zijn voorzitter dat hij voor het behoud van de regering was en ook ABVV-afgevaardigde Georges De Rieuw steunde zonder stem de pleiters voor het behoud van de huidige regeringskwaliteit." Tot zover De Morgen van 20 december 1979.

Van Miert mag dan wel in een recent interview beweren dat het dubbelbesluit en de installatie van de kernraketten twee aparte zaken zijn, doch dit klopt niet helemaal (*).
Waarom dan, zult u vragen? Welnu, voor zover officieel bekendgemaakt is houdt het NAVO-dubbelbesluit in dat er zou worden gestart met de aanmaak van de middellange kernraketten en dat de opstelling afhankelijk werd gesteld van de resultaten van de bilaterale onderhandelingen.

Elektoraal opbod?

Nu, meer dan vijf jaar later fluit de SP een heel ander liedje. De algemene raad van deze partij keurde onlangs een tekst goed, waarin staat dat de regering Martens het licht op groen zet voor de installatie van die tuigen, de volgende regering waaraan de SP zou deelnemen in haar programma moet opnemen: ten eerste dat iedere verdere ontlooiing onmiddellijk moet worden stopgezet en dan tweedens de reeds aanwezige raketten moeten verdwijnen (*). Of zoals Louis Tobback het simpelstisch, weliswaar met een elektoraal bismaakje, uitdrukt: "Internatio-

naal akkoord? Zeggen we gewoon op want "we zijn toch een soevereine land" (*). Die indruk had zijn eigen partij voorzitter nochtans niet in 1979: "J hebt er zelfs die vandaag opkomen van een soeverein Vlaanderen, maar ik heb het gevoel gehad dat er nog nauwelijks sprake is van een soeverein België. I deze zaken zijn wij een soort vaste staate geworden, en satelliet die da niet eens van zichzelf beseft." (* Zouden we er dan zoveel op vooruit gegaan zijn, mijnheer Tobback?

Een laatste bedenking bij het socialistische standpunt van toen is de verscheidene afdelingen er niet hoe mee optiepen. Waren het de sociaal economische omstandigheden d doorwopen of de beslissing van de partijbureau of vreesde men — zoal sommige kwade tongen beweren — voor de ministerportefeuilles?

Pascal Lefevr

(*) De Morgen van 20 december 1979.

(*) Knaack van 27 februari 1985.

(*) De Standaard van 11 februari 1985

(*) De Antwerpse Morgen van 16 januari 1985.

(*) Knaack van 19 december 1979.

Een stille profetie

Raketten hier, raketten daar! Je zou bijna vergeten dat er nog gevaarlijke wapensystemen, namelijk chemische en biologische als meer moderne versies van Damokles' zwaard boven onze hoofden hangen. Alsof we aan onze kernkoppen nog niet genoeg hadden! Zelfs die zijn er teveel aan. "Waarom zouden we dan niet slechts het onderstel plaatsen?", flitste wellicht door Martens hersenpan. Dit is waarschijnlijk het Belgisch compromis-brouwsel dat de Premier zal klaarstoven, zonder zijn liberale disgenoten al te zeer te degouteren. De raketten zouden er dan zijn voor onze bondgenoten en zouden er tegelijk niet zijn voor de vredesbeweging. Het nucleaire buskruit zou men dan wel later kunnen aanvoeren, voor het geval dat de onderhandelingen zouden mislukken. Of willen die twee grote stouterikken niet tot een overeenkomst komen? De kernbepaling muilkorft immers de satellietstaten aan beide zijden van het ijzeren gordijn. In hoeverre zouden Europeanen nog bereid zijn om elkaar op een klassiek slagveld neer te knallen. Zou het kanonnevles zich nog gewillig laten afslichten voor de eer van het vaderland?

Tentijde van de Falkland-oorlog toonde men op het nieuws beelden van ultra-nationalistische Britten, die hun zonen uitwiefen met vlaggetjes en andere karnaval-attributen. De berichtgeving over die koloniale strijd bereikte ons trouwens langzamer dan die van de Krimoorlog, welke dateert uit de vorige eeuw en toen bestonden al die moderne communicatiesnufjes nog lang niet. Het thuisfront werd nu bijvoorbijbeeld onthouden dat hun helden op een hoogst ridderlijke manier de Belgrano een steek onder water gaven. 368 Argentijnen, op weg naar huis, gingen toen kopje onder en kwamen nooit meer boven - wellicht omdat het onder water interessanter was. Enig misplaatst cynisme ontbrak sommige van onze overzeese burens niet, want de oorlog was nog niet beslecht of daar verscheen al het 'gezelschapspel' War on the Falklands. De resterende familieleden van gesneuvelden konden alzo in de eigen huiskamer het gebeuren nog eens op een amusante wijze herspelen. Panem et circenses. Meer vraagt de massa niet. Zolang men zich maar geen vragen hoeft te stellen, dat de dagelijkse zekerheids en regelmaat niet bruusk onderbroken wordt, dan is alles O.K. Maar ontneem ze hun dop of hun Armand Pien niet, want dan komen er ongelukken van.

Daarom mogen we toch niet uit het oog verliezen, dat een staat niet alleen van buitenuit kan bedreigd worden. Ook binnenshuis kan de toestand onleefbaar worden, als je steeds bezuinigt op brood en spelen en dat geld besteedt aan de versteviging van je buitenmuren (tegen een ekstern gevaar). Maar als intussen je vloer krakend doorzakt onder het gewicht van een massa werklozen, dan heb je weinig aan die stevige facade.

Pascal Lefèvre

afkortingen zoals USSR, DDR, NATO, VN enz. Volgens Herbert Marcuse kunnen zij veelal beschouwd worden als een lijst van de Rede, om ongewenste vragen in de kiem te smoren. "NAVO suggereert iets anders dan wat Noord-atlantische Verdragsorganisatie inhoudt: nl. een verdrag tussen naties aan de Noordatlantische Oceaan - in dat geval zou men vragen kunnen gaan stellen omtrent het lidmaatschap van Griekenland en Turkije. USSR kort Socialisme en Sovjet af, DDR democratisch. VN vermijdt een onnodige nadruk op 'Verenigde...'" (4)

Het is duidelijk dat over dit onderwerp nog niet het laatste woord gevallen is. Problematisch is dat wij allemaal in die dubbelzinnige sfeer opgroeien van 'vechten is leuk' en 'oorlog is slechts een spelletje'. Kijk maar eens naar al die oorlogsspelletjes (Stratego en aanverwante), miniatuur-soldaatjes (niet kapot te krijgen!), namaakgeweertes (schieten zonder te verwonden)... Om niet de oorlogsfilm te vergeten waar de trieste werkelijkheid wordt opgeblazen tot een imaginair heldendom.

1984 ligt nog steeds voor ons, maar hoelang nog?

(1) Paul Chilton. *Nukespeak: nuclear language, culture and propaganda*. In *Nukespeak: the media and the bomb*. (Comedia Publishing Group, 1982).
 (2) Ibidem, blz. 97.
 (3) Ibidem, blz. 103.
 (4) Herbert Marcuse. *De eendimensionale mens*. (Uitgeverij Paul Brand, 1980) blz. 114.

de kernraketten

Nukespeak, of zeg maar taalmanipulaties

"Het was niet alleen het doel van de Nieuwspreek om een uitdrukkingmiddel aan de hand te doen voor de wereldbeschouwing en de denkgewoonten, eigen aan de aanhangers van Engosc, maar ook om alle andere denkwijzen onmogelijk te maken."

Orwell, 1984

'Peace-keeper'. Edoch, dergelijke dubeldunk is niet altijd even opvallend, meestal manifesteert het zich op een subtielere wijze.

Ideologisch woordgebruik

Paul Chilton, die linguïstiek aan de universiteit van Warwick doceert, heeft het dan ook over 'nukespeak'. (1) Dit is een samenhangend geheel van woorden, metaforen en zelfs grammaticale constructies, die schering en inslag zijn bij het praten over de kernwapens en -oorlog. Bovendien is die nucleaire woordenschat niet neutraal of zuiver beschrijvend, maar is hij ideologisch geladen (in het voordeel van de voorstanders van de kernbepanning). Chilton suggereert dat de creatie van een dergelijke 'nukespeak' wel eens een gekontroleerd antwoord - van de staat en belanghebbende partijen - zou kunnen zijn op het wereldschokkende fenomeen van de kernfusie/splitsing. Hierbij waren de media van cruciaal belang, al was het maar omwille van hun éénrichtingskarakter.

van goden en helden situeerden. De Amerikanen putten uit de Grieks-Romeinse en Skandinavische mythologie, met namen als Thor, Jupiter, Titan, Poseidon, Atlas...

De bom als gadget

Een meer recente trend brengt de wapens in de menselijke cultuur onder, en refereert dus niet langer naar de geheimzinnige, gevaarlijke (boven)natuur. Het kernwapen als een soort van 'gadget', een nuttig gebruiksvoorwerp. Zo verschenen namen als Harpoon, Tomahawk, Mace... Allemaal instrumenten die door mensenheden geproduceerd worden.

Desondanks deze nieuwe trend blijft een groot deel van de 'nukespeak' zich afspelen op het niet-rationele mythische vlak. De symbolen waarmee de twee stammen uit de Koude Oorlog worden aangeduid zijn hierover exemplarisch: de arend (USA) en de beer (USSR). Om te zien hoe zwaar het ideologisch gewicht van zulke benamingen doorweegt, volstaat het naar de contrasterende attributen van de twee totems te kijken: de ene verheft zich hoog in de hemel, is wijs en ziet alles terwijl de andere zwaar, onhandig, stom en half blind is.

Personifikatie van de bom

Kernwapens worden ook in de 'gezellige gezinsfeer' betrokken, want ze hebben vaders (men spreekt van Edward Teller als de vader van de H-bom). Eigenaardig genoeg geen moeders! Kernwapens groeien als kinderen ('baby nukes') in een gezin op ('the ICBM family') en ze gaan op pensioen ('retiring the Polaris Force') om plaats te ruimen voor de jeugd ('new generation MX ICBMs'). (2) Alzo krijgen de moordtuigen een menselijk gelaat en wordt hun bestaan aannemelijk gemaakt. Niet voor niets heetten de twee bommen op Hiroshima en Nagasaki "Little Boy" en "Fat Man"...

Afkortingen

Ik wil het nog niet hebben over die hutsepot van MIRV, ICBMs, EMP... maar wel over de veelvuldig gehanteerde

Nukleïtis

Debat over de medisch-ekologische gevolgen van een kernoorlog en strategische implicaties.

datum: woensdag 20 maart om 20u30, plaats: De Oude Volk, auditorium 91,04, Tienstestraat 41 (of ingang Laudezeplein).

met: dr. J. De Loof (voorzitter Medische Werkgroep tegen Atoomwapens), prof. rektor P. De Somer, prof. G. François (Instituut voor Elektrotechniek KUL), kolonel Hollants van Looke (directeur Defensie Studiecentrum), dact. L. Reyckler (dept. Politieke Wetenschappen KUL), moderator: Herman de Prins, BRT-televisie Nieuwsdienst.

organisatie: Medische Werkgroep tegen Atoomwapens, Medika.

KU Leuven in vredesbetoging

Het ICV (Interfakultair Centrum voor Vredesonderzoek en -vorming) roept op om zondag 17 maart 1985 mee op te stappen in de betoging tegen de plaatsing van alle kernwapens.

We volgen hierin de oproep van de Vlaamse rektoren. Verzameling van alle mensen die willen opstappen achter het spandoek "KU Leuven" op de hoek Rogierplein - E. Jacquainlaan vanaf 13.00 uur.

MWTA

Ook de Medische Werkgroep tegen Atoomwapens stap in Brussel mee op. Zij verzamelen om 13.30 uur aan de ingang van City 2. Inlichtingen over lidmaatschap en tijdschrift van deze vereniging op 02/649.02.73.

Hebben onderhandelingen enig nut?

Al vanaf 1959 worden er verdragen afgesloten inzake kernwapenbeheersing. Wat voor soort van verdragen waren dat en hadden zij enig effect?

internationale conventie werd afgesloten, waarbij de productie en het gebruik van kernwapens formeel zou worden verboden. Dit hielp eveneens in dat alle bestaande - dus Amerikaanse - kernwapens zouden worden vernietigd.

De mislukking

De discussie tussen die twee standpunten sleepte maar aan, ondertussen werden echter de eerste tekenen van de koude oorlog merkbaar (Praagse coup, Berlijnse blokkade...). "In die sfeer en dit klimaat is het even begrijpelijk dat de Verenigde Staten weigerden hun kernwapens voorafgaandelijk te vernietigen dan dat de Sovjetunie weigerde zijn uraniumvoorraden en nucleair-industriële complexen open te stellen voor de (Amerikaanse?) inspecteurs van het Atomic Development Agency." (blz. 12) In de zomer van 1949 bracht de USSR ook een kernwapen tot ontploffing en van Moskou diende bij monde van Grodan af kon de kar pas goed aan het myko een tegenvoorstel in, dat op verdragen werd steeds nijpende naarvoorstellen afweke. De Russen woumen te meer staan in het bezit van die den op de eerste plaats dat er een

De verdragen

Er zijn een vijftal verschillende soorten van verdragen te onderscheiden:

1. Kernwapenvrije en/of gemilitariseerde zones. Meestal betrof het hier moeilijke toegankelijke gebieden als de zeebodem, Antartica of de ruimte; maar het Ruimteverdrag van 1967 betrof alleen kernwapens, die in een baan om de aarde zouden kunnen worden gebracht.
2. Akkoorden die beperkingen opleggen aan kernproeven. Het zogenaamde LTBT of PTBT-verdrag (1963) bant echter niet alle kernproeven (zals ondergrondse). Daarboven werd het niet door China en Frankrijk ondertekend.
3. Verdrag tegen verspreiding van kernwapens. Het nonproliferatieverdrag bepaalde dat de toetredende kernmachten (Verenigde Staten, de Sovjetunie en Groot-Brittannië) verboden was enig kernwapen of de controle erover, direct of indirect, door te geven aan derden. Een installatie in een ander land werd dus niet toegelaten. Er werden ook voorzorgsmaatregelen (safeguards) genomen om te voorkomen dat programma's voor kernenergie zouden

worden aangewend om kernwapens aan te maken. Er zijn nogal wat twijfels omtrent de effectiviteit daarvan. Ook hier weer schitterden China en Frankrijk door hun afwezigheid!

4. Vertrouwenwekkende verdragen om de communicatie tussen de grootmachten te bevorderen.
5. Verdragen die kernwapens willen beperken.

SALT I: defensieve wapens (Anti Ballistic Missiles) werden hierdoor 'beperkt'.

SALT II (1979): hier werd zelfs van een vermindering van kernwapens gesproken. Dit was echter praat voor de vaak, want het verdrag werd nooit geratificeerd.

Noch de INF, noch de START onderhandelingen hebben tot enig resultaat geleid, behalve dan dat de aanmaak en de plaatsing van de raketten onverminderd doorgaat.

Pascal Lefèvre

Wie geen genoegen neemt met dit zeer beknopte overzicht, moet "De weg terug" van Luc De Smet en Mark Heirman maar raadplegen. Dit boek verscheen als deel twee in de reeks van Ipis-dossiers en diende tevens als bron voor dit artikel.

Waarom de vredesbeweging tegen de raketten is?

Terwijl de CVP, op het ogenblik dat wij deze regels schrijven, nog de ogen ten hemel gericht houdt, in de vurige hoop dat er nog een deus ex machina uit de lucht valt — een mirakuleus snuffe — dat haar toelaat én de raketten te plaatsen én haar vredeslievende achterban als vriend te houden, staat de vredesbeweging wederom aan de vooravond van een historische vredesbetoging.

Op 23 oktober 1983 wandelden 400.000 mensen door de straten van Brussel, op 17 maart 1985 zullen het er wellicht niet veel minder zijn, tenzij het gevoel van onmacht velen de benen heeft afgesneden. Aan de vooravond van deze betoging lijkt het goed de motieven van de vredesbeweging tegen de nieuwe raketten even op een rijtje te zetten.

van de afdeling wetenschap en technologie bij de CIA zei over de SS-4 en SS-5: "De stafchefs in het Pentagon zouden al lang zijn afgetreden, als men hen verplicht had zo lang met zulk verouderd materieel te werken".

Ook in het begin van de zestiger jaren werden even in een aantal Westeuropese landen raketten geplaatst: o.m. in Engeland 60 Thor-raketten, in Italië 30 Jupiter-raketten en — aan de voordeur van de Sovjetunie — in Turkije nog eens 15 Jupiters. Na de Cubakrisis werden deze raketten ontanteld en vervangen door de op atoomonderzeeërs gestationeerde Polaris-raket. Hiermee kon men de bevolking de risico's van een kernoorlog besparen.

Tot voor kort waren het deze op atoomonderzeeërs gestationeerde Polarisraketten, die rondzwemmen in alle zeeën die aan West-Europa grenzen, die als verdedigingsmiddel golden tegen de Russische raketten. Met de discussie rond de opgestelde SS-20 heeft de NAVO met een Grote Verdwijning plots al die onderzeeërs al het ware laten zinken...

wijsmaken dat hij nooit zo vertwijfeld zal reageren dat hij Amerikaans grondgebied aanvalt. Ik kan mezelf wijsmaken dat hij of zal toegeven, of zijn tegenaanval zal beperken tot West-Europa of West-Duitsland."

Het is dan ook je reinste *newspeak* als de NAVO het heeft over 'moderniseringsbesluit', alsof het om de vervanging van een wapen door een nieuw model ervan gaat, terwijl het in feite om de opstelling van een geheel nieuw soort wapen gaat.

De vredesbeweging heeft hiervoor jaren geleden al gewaarschuwd en heeft (vanzelfsprekend?) door de feiten gelijk gekregen. Als tegenmaatregel plaatste de Sovjetunie nieuwe raketten in Tsjecho-Slowakije en de DDR, en werden op onderzeeërs rond de Verenigde Staten eveneens raketten geplaatst om het 'Amerikaans territorium onder een vergelijkbare druk te plaatsen'.

Cubaans West-Europa

In zijn boek *Het bedrog met de kernraketten* stelt de hoofdredakteur van het Vrije Volk dr. Wigbold dat er geen enkel verschil is tussen de plaatsing van Amerikaanse raketten in West-Europa en de plaatsing van Russische raketten op Cuba — wat Chroestsjov in 1962 probeerde en wat toen door dezelfde mensen die nu de plaatsing van de Amerikaanse raketten toelichten, een 'dodelijke bedreiging voor het Westen' en 'een voorbeeld van de gevaarlijke avonturenpolitiek van Chroestsjov' werd genoemd.

Door NAVO-kringen en andere Tindemansen wordt steeds verwezen naar de toespraak van de voormalige West-duitse bondskanselier Schmidt in 1977 om de stelling te beargumenteren dat het de West-Europeanen zelf zijn die de raketten gevraagd hebben aan de VS. Op 28 oktober 1977 had Schmidt in een lezing voor het Instituut voor Strategische Studies te Londen gesteld dat de strategische kernmachten van de Sovjetunie en de Verenigde Staten elkaar neutralizeren, en dat daarmee

in West-Europa de betekenis van het gebrek aan evenwicht op het gebied van kernwapens en conventionele strijdkrachten tussen Oost en West stijgt. Hiermee gaf Schmidt aan dat hij niet meer geloofde in de Amerikaanse veiligheidsgarantie tegenover West-Europa, vastgelegd in het NAVO-verdrag, waarin staat dat een aanval op één van de landen zal beschouwd worden als een aanval op alle.

De stomverbaasde Amerikanen reageerden een week later bij monde van de toenmalige minister van buitenlandse zaken, Cyrus Vance: als West-Europa van mening was dat er van gebrek aan evenwicht sprake was, dan waren de Verenigde Staten bereid het aantal atoomonderzeeërs rond West-Europa uit te breiden. Duidelijker kon niet gezegd worden dat op dat ogenblik deze veiligheidsgarantie vooral berustte op kernwapens die op atoomonderzeeërs zijn gestationeerd, waarvan er trouwens een groot aantal aan de NAVO zijn toegewezen.

Vrij vlug laten de Amerikanen de onderzeeërs onderduiken in de discussie en worden de Cruise en de Pershing van stal gehaald. De Pershing 2 werd met name reeds sinds 1971 door Martin Marietta in Florida ontwikkeld. Het doel, noch de plaats van de raket waren op dat moment precies bekend, maar aangezien het om een middellange-afstandsraket gaat, was er in 1971 maar één plaats te bedenken waar deze kon worden gestationeerd: West-Europa. Het was met name een wapen dat was toegewezen aan de landmacht, dit in tegenstelling tot de kruisraket, ontwikkeld door General Dynamics en McDonnell Douglas, die 'behoren' aan de luchtmacht.

Op het ogenblik dat men aan een wapen werkt, is het een koud kunstje om een reden te vinden om het wapen ook op te stellen. De voortdurende concurrentie tussen de landmacht, luchtmacht en marine in de VS is een van de drijvende krachten achter de bewapeningswedloop, maar vooral de verwevenheid van overheid, Pentagon (militaire think-tank) en de wapenindustrie zorgt ervoor dat het gouden

'militair' kalf nog lang niet leeg-gemolken is.

Beperkte kernoorlog?

In het boek *Het huidige gevaar van VS-journalist Robert Scheer* bleek overduidelijk hoezeer de Reagan-administratie publiek flirt met de theorie over de 'beperkte kernoorlog'. Zo zou een nauwkeurige Pershing kunnen worden afgevuurd op het Kremlin of op een aantal militaire basissen, en dan is het wachten of de Russen zich overgeven, of de totale vernietiging riskeren.

Aan het gespeuleer rond de 'beperkte kernoorlog' (dit is een kernoorlog die beperkt zou blijven tot een bepaald territorium, bv. West-Europa) lijkt een einde gekomen te zijn door een artikel dat verscheen in december 1983 in het wetenschappelijke tijdschrift *Science* over de 'nukleaire winter'. Het bewuste artikel voorspelt, op basis van computersimulaties, dat het gebruik van maar een klein gedeelte van het kernarsenaal van de wereld, zodanige, vooral klimatologische effecten zal teweegbrengen op een groot deel van de aarde, dat de overlevingskansen van planten, dieren en mensen zeer klein worden. Ook de Reagan-administratie lijkt deze voorspelling zeer serieus te nemen. Een eenzijdig gebruik van kernwapens zou immers nu ook aan de gebruiker zelf onaanvaardbare schade toebrengen, wat het afschrikkingseffect van de kernwapens aanzienlijk afzwakt.

Met de plaatsing van de raketten in West-Europa — waarover de West-Europeanen zelf geen moer te zeggen hebben — wordt dit gebied in feite een vooruitgeschoven basis van de VS, waarop dit de eigen nukleaire risico's kan afschuiven...

"*This is VS-territorium*", zie de Amerikaanse bevelhebber van de militaire basis van Florennes tegen een aantal verbouwereerde Belgische parlementsleden die er even op bezoek mochten... Had hij het over de militaire basis in Florennes alleen of maakte hij allusie op heel België?

Luc Vanheerentals

Elke nuchtere waarnemer moet toegeven dat de bouw van de SS-20 geenszins het 'Europese evenwicht' doorbrak. Al bijna 20 jaar ligt West-Europa onder bereik van Russische raketten. In de tweede helft van de zeventiger jaren beschikte Rusland over 600 SS-4-raketten en 80 SS-5-raketten, en één druk op de knop was al die tijd voldoende om West-Europa te verwoesten.

Toen de Russen deze ouderwetse raketten vervingen door SS-20's, betroffen het technische vernieuwingen die de Amerikanen al lang hadden uitgevoerd met hun eigen raketten. Onder meer de aandrijving geschiedt thans met vaste in plaats van vloeibare brandstof. Het feit dat de SS-20 drie kernkoppen kan vervoeren is ook al niet opwindend, omdat bv. de Posidonraketten op de VS-onderzeeërs tien tot veertien kernkoppen kunnen vervoeren. Herbert Scoville, gewezen chef

De nieuwe generatie

De nieuwe Pershing 2 en de Cruise die op het 'Europese Teater' thans verschijnen, zijn wel degelijk wapens van een nieuwe generatie. De Pershing 2 stijgt in enkele seconden tot 240 kilometer, vliegt vervolgens met een snelheid van 20.000 kilometer, en stort zich tenslotte met een angstige precisie op zijn doel, met een afwijking van hooguit 30 meter. Het is juist die precisie gecombineerd met zijn beperkte lading die de Pershing tot een 'first-strike-wapen' maken.

Prof. G. Rathjens van de Massachusetts Institute for Technology stelt het als volgt: "Wanneer ik tien megatonnen vernietigingskracht in werking zet, weet ik zeker dat ik met de ondergang van de wereld flirt. De nieuwe Pershing daarentegen is zo precies en heeft zo'n beperkte kernlading, dat ik de tegenstander weliswaar pijn doe, maar mezelf kan

Wil je eens een ander mens worden...

Bezoek een CVP -kongres

VOOR

CVP-voorzitter Swaelen:
Plaatsing in maart brengt regering in gevaar

(1)

NA

Swaelen in Konfrontatie
„Uitstel heeft nog zin, maar is erg moeilijk”

(2)

(2) in De Standaard

(1) in De Standaard van 16 januari 1985

van 11 februari 1985